

Η απάρνηση του εαυτού μας και η άρση του Σταυρού (2ο Μέρος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ο πιστός καλείται στην άρνηση της ανούσιας καθημερινής ζωής για να κερδίσει την όντως ζωή. Όχι μόνο με την έννοια της αιώνιας ζωής, αλλά και της παρούσας. Καλείται ν' απαλλαγεί από την αγχωτική και καταστροφική μέριμνα για την απόκτηση αγαθών. Να υπερβεί τον εαυτό του και τη λογική του κόσμου, που οδηγούν σε πραγματική τυραννία για πλούτο, δύναμη και δόξα. Καλείται ο άνθρωπος σε μια πραγματική ποιότητα ζωής. Με αυτή την έννοια ο Χριστός κάνει χρήση του όρου «ψυχή». Καλεί τον άνθρωπο ν' απολέσει την «ψυχήν» του, δηλαδή τη βιολογική ζωή του, που έρπεται στα χαμηλά και τετριμμένα. Όποιος αποκτά την όντως ζωή, πρέπει να είναι έτοιμος να θυσιάσει αρκετά πράγματα από την καθημερινή ζωή του παρόντος κόσμου.

Πηγή: agiosnikolaosnisi.blogspot.gr/

3. Η άρση του σταυρού και η απώλεια της «ψυχής»

Και αν ακόμη δεχθούμε, ότι με τη χρήση της λέξης «ψυχή», ο Χριστός εννοούσε αυτό που κι εμείς σήμερα περίπου εννοούμε, και πάλι μας οδηγεί στο συλλογισμό μιας υπέρτατης θυσίας. Τότε αυτή η πρόσκληση απευθύνεται κυρίως προς τους μαθητές τους και τους εκάστοτε πνευματικούς ηγέτες. Το ίδιο έκανε και αυτός ο Κύριος προς χάριν των ανθρώπων, θα αποτολμούσα να πω, πως απώλεσε ουσιαστικά την «ψυχήν» του αίροντας την αμαρτία του κόσμου. Γι' αυτό και κατήλθε στον Άδη προς χάριν μας.

Ο απόστολος Παύλος σε μια παράλληλη περίπτωση είχε πει το κλασικό εκείνο, πως είναι έτοιμος, αν γίνεται, να πάει ο ίδιος στην κόλαση, αρκεί οι πιστοί να οδηγηθούν στον παράδεισο. Αυτή είναι η υπέρτατη θυσία και προσφορά ενός πνευματικού ηγέτη προς χάριν του λαού. Και αυτή τελικά είναι η περισσότερη κυριαρχούσα έννοια της άρσης του σταυρού. Η πρόσκληση για την άρση του σταυρού δεν αναφέρεται στα επιφανειακά και ανώδυνα, στα ανούσια και τετριμμένα. Αναφέρεται στον ίδιο τον εαυτό μας - «απαρνησάσθω εαυτόν». Αναφέρεται στην ίδια την ψυχή μας, είτε με την έννοια της ζωής είτε με τη βαθύτερη έννοια της πνευματικής μας ύπαρξης - «απωλέσει την ψυχήν αυτού».

Εδώ βρισκόμαστε στο κρίσιμο θέμα της ουσιαστικής άρσης του σταυρού μας και των βασικών προϋποθέσεων αυτής της πράξης. Η άρση του σταυρού είναι μια ύψιστη δοκιμασία. Μια δοκιμασία βαθιά, υπαρξιακή, οντολογική και με την έννοια της απάρνησης του εαυτού μας και με την έννοια της απώλειας της ψυχής μας. Ο άνθρωπος δοκιμάζεται και «πειράζεται» κατά πρόσωπον σε ό,τι βαθύτερο και ιερότερο έχει, στην ίδια του τη ζωή και στην ίδια του την ψυχή, στην όντως

ύπαρξή του με την ιστορική και εσχατολογική έννοια.

Κάποιος θα έλεγε, με αφορμή τις προσεγγίσεις που κάνουμε εδώ στην ευαγγελική περικοπή για την άρση του σταυρού, πως ο άνθρωπος και ιδιαίτερα ο πιστός οδηγείται έτσι σε ένα τραγικό υπαρξιακό αδιέξοδο και εγκαταλείπεται μόνος τελικά σε μια αδιέξοδη προσωπική απόφαση. Η Εκκλησία μπορεί να φαίνεται πως οδηγεί τους πιστούς σε πραγματικά οριακές καταστάσεις για να ενεργοποιήσει τη συνείδησή τους και τη βούλησή τους, αλλά δεν τους εγκαταλείπει μόνους. Η υπαρξιακή μοναξιά είναι εκτός της κοινοτικής λειτουργίας της και της εκκλησιολογικής κοινωνίας της.

Σ' αυτό το θέμα δίνει απάντηση το παράλληλο Αποστολικό ανάγνωσμα της ημέρας. Εκεί διαβάζουμε, ότι «ου γαρ έχομεν αρχιερέα μη δυνάμενον συμπαθήσαι ταις ασθενείαις ημών». Κι αν είμαστε αδύναμοι και μικροί και δεν μπορούμε να σηκώσουμε το σταυρό μας, με την άρνηση του εαυτού μας και την απώλεια της ψυχής μας και πάλι δεν θα είμαστε εκτός της αγάπης και της συμπάθειας του Χριστού. Και τούτο γιατί ο Χριστός δοκιμάσθηκε και «πειράσθηκε» όσο κανείς άλλος και όχι μόνο ήρε τον σταυρό του, αλλά σταυρώθηκε προς χάριν ημών. Αυτό είναι ένα μήνυμα ελπίδας και αισιοδοξίας. Τελικά δεν έχουμε έναν Κύριο με παράλογες απαιτήσεις και διάθεση κριτικής, αλλά συμπαθή και «πεπειρασμένον κατά πά-ντα». Ένα Κύριο με πλήρη κατανόηση της ανθρώπινης πραγματικότητας.

(Γ. Π. Πατρώνου, Ομοτ. Καθηγητού του Παν/μίου Αθηνών, «Κήρυγμα και Θεολογία» τ. Β΄, εκδ. Αποστ. Διακονία, σ. 116-121)